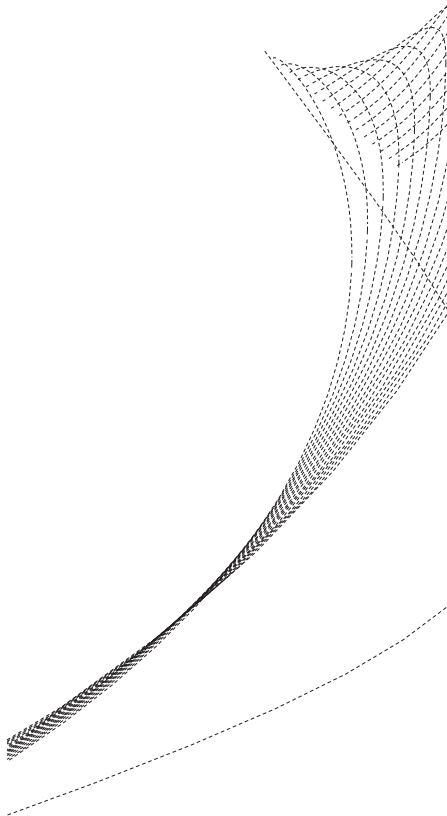

FACULTY OF BEHAVIOURAL, MANAGEMENT AND SOCIAL SCIENCES

HANDLEIDING SCHOOLPRACTICUM 2 MINOR

UT LERARENOPLEIDINGEN, VAKGROEP ELAN
2024-2025

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. HET VERVOLG VAN DE STAGE	5
3. ONTWIKKELVERSLAG SP2-MINOR.....	6
3.1 INHOUD VAN HET ONTWIKKELVERSLAG SP2-MINOR	6
3.2 BEOORDELING SP2-MINOR.....	10
BIJLAGE 1. LEERDOELEN SP2-MINOR	11
BIJLAGE 2. TE REGELEN AAN DE START VAN JE STAGE	12
BIJLAGE 3. BEKWAAMHEIDSFORMULIER	13
BIJLAGE 4. BEOORDELINGSINDICATOREN SP2-MINOR.....	15

Toelichting

Deze handleiding wordt door minorstudenten en andere betrokkenen gebruikt voor de vervolgstage genaamd school practicum 2 minor (SP2) en is een aanvulling op de oriënterende stage genaamd school practicum 1 (SP1). De handleiding bevat de nodige aanwijzingen en suggesties om je ontwikkeling tijdens de stage op een goede manier vorm en inhoud te geven. Naast deze SP2-minor-handleiding is er een aparte SP2-master-handleiding. In deze handleidingen verwijzen we regelmatig naar de Gereedschapskist op Canvas.

Versie: Juli 2024

Gereedschapskist

In de Canvas-cursus 'Lerarenopleidingen' → 'Gereedschapskist' zijn documenten opgenomen waarnaar in deze handleiding verwezen wordt. Daarnaast vind je er extra ondersteunende materialen die erg nuttig kunnen zijn tijdens de stage.

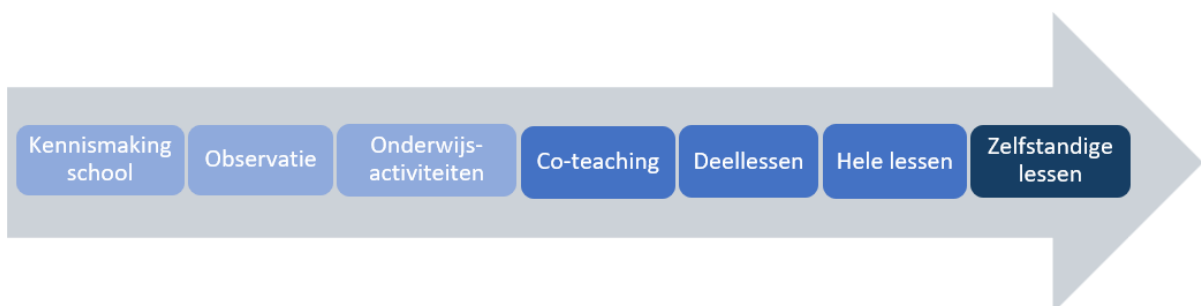
1. INLEIDING

Welkom bij de lerarenopleiding van de Universiteit Twente. De lerarenopleiding omvat twee stages waarin jij je als student oriënteert op, en je bekwaamt in het beroep van leraar. Deze stages vinden meestal plaats op onze opleidingsscholen binnen een van de drie partnerschappen (AOS-ON, Part 2, PILOTS). Schoolpracticum 1 (SP1) was een eerste kennismaking met het lerarenberoep, om te ervaren of het werken in het onderwijs bij je past en om te ontdekken op welke vlakken je je nog zou moeten ontwikkelen om startbekwaam docent te worden. Je hebt nu bewust gekozen om je stage te vervolgen met Schoolpracticum 2 minor (SP2-minor). Met het goed afronden van deze stage, de rest van de minor Leren Lesgeven en je bijpassende bacheloropleiding, verkrijg je een beperkte tweedegraads bevoegdheid, waarmee je mag lesgeven in het vmbo en de onderbouw van havo en vwo. Hier zal dan ook het merendeel van je stage plaatsvinden.

Als SP2 op een andere school plaatsvindt dan SP1, neem dan direct contact op met de nieuwe school zodra je hun gegevens hebt ontvangen. Zorg ervoor dat alle benodigde formaliteiten worden geregeld, raadpleeg bijlage 2 voor een overzicht van te regelen zaken.

Tijdens SP2 bouw je voort op het actieplan dat je aan het einde van SP1 hebt opgesteld. Wellicht heb je in SP1 ontdekt dat het lesgeven al best goed verloopt, of bleek juist dat je nog behoorlijk wat moet leren om adequate lessen te geven. In alle gevallen gaan we ervan uit dat je het maximale leerrendement uit SP2 probeert te halen. Je gaat onder andere de volgende activiteiten uitvoeren: je verdiept de kennismaking met de school, je observeert nogmaals enkele bekwame docenten, je geeft zelfstandig volledige lessen, je gaat op lesbezoek bij een medestudent op een andere school, je verdiept je eigen visie op het docentschap, je denkt na over vervolgstappen voor de verdere professionele ontwikkeling van je docentschap.

Waar je in SP1 wellicht nog her en der een les gaf in verschillende klassen, is het de bedoeling dat je in SP2 echt de “hoofddocent” bent in één of twee klassen – je geeft idealiter een periode alle lessen aan deze klas(sen). Door zelf het merendeel van de lessen te verzorgen ervaar je hoe het is om verantwoordelijk te zijn voor de organisatie van de lessen en het leerproces van de leerlingen. Op deze manier bereid je je voor op een baan in het voortgezet onderwijs.

De activiteiten in de beroepspraktijk (op weg naar startbekwaam docent).

 Oriëntatie Begeleid lesgeven Zelfstandig lesgeven

De stage heeft meerdere doelen:

- Je kunt zelfstandig lessen verzorgen
- Je hebt een uitgebreid handelingsrepertoire op het gebied van (vak)didactiek en pedagogiek
- Je kunt goed reflecteren en een plan opstellen voor zaken die je nog verder moet ontwikkelen

Zie bijlage 1 voor een gedetailleerd overzicht van de leerdoelen van SP2.

Om jezelf tot startbekwaam docent te ontwikkelen is het goed om regelmatig het *bekwaamheidsformulier* (bijlage 3) er bij te pakken, met je vakcoach en schoolopleider te bespreken hoe het gaat en nieuwe doelen te stellen. Aan het eind van SP2 vullen je vakcoach (in samenspraak met de schoolopleider) en jijzelf vervolgens het bekwaamheidsformulier in als input voor de beoordeling. Er vindt bovendien een lesbezoek plaats door de vakdidacticus. Overleg met je vakcoach(es), vakdidacticus en eventueel je schoolopleider wanneer de vakdidacticus tijdens je schoolstage op lesbezoek kan komen. Je neemt hiervoor ruim op tijd zelf het initiatief.

Begeleiders

Er zijn verschillende personen betrokken bij je stage:

Vakcoach(es): je dagelijkse begeleider(s) op school (leraren in het schoolvak waarin je lesgeeft).

Werkplekbegeleider = *Vakcoach*. Afhankelijk van de school wordt één van deze termen gebruikt.

Schoolopleider: begeleider van alle stagiaires/startende leraren op school.

Vakdidacticus: begeleider en opleider vanuit de Universiteit Twente (UT).

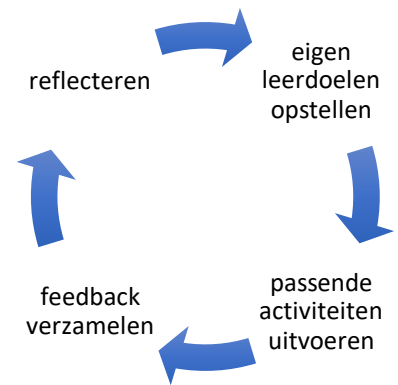
Stagecoördinator: aanspreekpunt op de UT met betrekking tot stageplaatsing.

2. HET VERVOLG VAN DE STAGE

Tijdens de stage ben je continu met je ontwikkeling bezig. Dit is een cyclisch proces waarbij je verschillende fasen doorloopt:

1. eigen leerdoelen opstellen
2. hierbij passende activiteiten uitvoeren
3. feedback verzamelen
4. hierop reflecteren.

Elke reflectie leidt weer naar nieuwe leerdoelen. Deel je ervaringen met anderen en gebruik inzichten uit de literatuur die je verder helpen. Gebruik zoveel mogelijk tips, theorie en ervaringen uit de colleges om je ontwikkeling verder vorm te geven.

Naast het opdoen van ervaringen in de klas is het van belang verslag te doen van je stage, in een *ontwikkelperslag*. Het ontwikkelverslag heeft twee doelen. Ten eerste is het een instrument dat je helpt te leren, door je handelingen en de reflectie daarop te noteren. Ten tweede is het mede een onderbouwing voor de beoordeling van je stage. De eindbeoordeling van SP2 bestaat voor 50% uit het cijfer voor het ontwikkelverslag en voor 50% uit het cijfer voor de praktijk. Beide cijfers worden door de vakdidacticus gegeven, hoewel voor het praktijkdeel uiteraard in grote mate gebruikgemaakt wordt van de input van de vakcoach(es) en eventueel schoolopleider.

SP2-minor heeft een omvang van 10 EC (280 uur). Je geeft ongeveer 45 hele lessen van 50 minuten en zorgt dat je in SP1 en SP2-minor samen minimaal 60 hele lessen hebt gegeven (waarbij twee deellessen als een hele les tellen). Mocht de school waar je stage loopt andere lestijden hanteren, dan vindt er overleg plaats tussen jou en de vakdidacticus over het aantal lessen dat je dient te verzorgen. Het zal per student en per school verschillen welke afspraken over aanwezigheid gemaakt worden. Per week ben je drie of vier dagen (6 dagdelen) op de stageschool aanwezig. Je overlegt met de school over de exacte einddatum van je stage, kies daarbij een geschikt moment aan het einde van het tweede kwartiel. Naast het observeren en verzorgen van lessen kun je deze tijd ook besteden aan voorbereiding, reflectie op (deel)lessen, het maken van opdrachten en het schrijven aan je ontwikkelverslag. Op de donderdag ben je op de UT voor colleges, intervisie en samenwerking. De resterende tijd is o.a. voor voorbereiding, reflectie, het maken van opdrachten en het schrijven aan je ontwikkelverslag.

Plan met je begeleiders op school je SP2-lessen, waarbij je probeert om in één of twee klassen (vrijwel) alle lessen te geven gedurende je stage. Op die manier ervaar je de samenhang tussen verschillende lessen en het werken aan een doorlopende leerlijn. Idealiter verzorg je ook bij andere vakcollega's lessen. Andere vakcollega's kijken weer anders en geven weer andere feedback wat zorgt voor een rijke leeromgeving.

3. ONTWIKKELVERSLAG SP2-MINOR

Je beschrijft in het ontwikkelverslag je ontwikkeling tijdens het schoolpracticum (stage). Voor de uiteindelijke versie zijn de volgende aspecten belangrijk:

- Beschrijf alles wat je ziet/doet/leert vanuit jouw eigen perspectief. Schrijf dus in de ik-vorm.
- Zorg dat er in het verslag voor de lezer een rode draad duidelijk wordt, waaruit je leerproces/ontwikkeling in samenhang naar voren komt. Je leerproces maak je in meerdere cycli met de verschillende fasen zichtbaar. In het klein in een les maar ook over de lessen heen op leerdoelenniveau.
- Gebruik regelmatig literatuurverwijzingen om je keuzes en reflecties te onderbouwen.

De scholen hebben te maken met de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming), vaak de privacywet genoemd. In de gereedschapskist vind je enkele belangrijke gedragsregels hierover.

3.1 INHOUD VAN HET ONTWIKKELVERSLAG SP2-MINOR

Je levert je ontwikkelverslag op Canvas in voor je vakdidacticus. Denk eraan dat een verslag o.a. een titelblad, inhoudsopgave en paginanummering bevat. Let daarnaast op correcte Nederlandse spelling en grammatica en literatuurverwijzingen volgens APA-stijl. Je vakcoach(es) en schoolopleider ontvangen je ontwikkelverslag graag via de mail. De deadline voor je ontwikkelverslag is de **laatste zondag van het 2e kwartiel**. Je ontwikkelverslag bestaat uit zeven onderdelen. Hieronder worden deze onderdelen genoemd en wordt bij elk punt beschreven wat er van je verwacht wordt. Noteer per punt hoeveel woorden je hebt geschreven. Zie ook bijlage 4 voor de beoordelingsindicatoren van SP2-minor.

1. Inleiding (ca. 500 woorden excl. tabel)

De opzet van het verslag mag je zelf kiezen, maar zorg ervoor dat je begint met een inleiding. De inleiding dient ook als leeswijzer voor het verslag. Hierin beschrijf je je verwachtingen en leerdoelen aan het begin van je SP2-stage. Vervolgens geef je de lezer een kort vooruitzicht op hoe je leerproces in het verslag duidelijk wordt. Maak ook een schematisch overzicht van de gegeven lessen; zie als voorbeeld tabel 1.

Tabel 1. Voorbeeld overzicht gegeven lessen

Datum	Lesuur	Klas	Lengte van gegeven (deel)les in min.	Inhoud
-				
-				
Totaal aantal lessen:				

2. Verdiepende kennismaking met de school (ca. 1000 woorden)

Tijdens de kennismaking in SP1 heb je al een beeld gekregen van de school. In het vak Algemene Didactiek Pedagogiek & Onderwijskunde is het beroepsbeeld voor de leraar zoals beschreven door Snoek et al. (2017)¹ aan bod gekomen, zie figuur hiernaast. In SP2 verdiep je je verder in de onderwijsomgeving door in te zoomen op één van de

¹ Snoek, M., De Wit, B., Dengerink, J., Van der Wolk, W., Van Eldik, S., & Wirtz, N. (2017). Een beroeps-beeld voor de leraar: over ontwikkelrichtingen en groei van leraren in het onderwijs. Utrecht: auteurs.<http://www.beroepsbeeldvoordeleraar.nl>

kwadranten van het beroepsbeeld (ontwikkeling van onderwijs, ondersteunen van leren van leerlingen, organiseren van onderwijs, ondersteunen van leren van collega's). Dit kan bijvoorbeeld door meer kennis te nemen van de ondersteuningsstructuur van de school, je te verdiepen in het mentoraat, of door uit te zoeken wat er allemaal komt kijken bij het beroep van een teamleider. Hierbij kunnen de voorbeeldvragen uit de gereedheidskist gebruikt worden.

Daarnaast ga je je verdiepen in het partnerschap van de school. Beantwoord de volgende vragen:

- Wat is de visie van het partnerschap?
- Hoe komt de visie van het partnerschap tot uiting in de school en de begeleiding?

3. Observeren (ca. 1500 woorden)

In SP1 heb je lessen geobserveerd met nog weinig ervaring en amper vakdidactische en onderwijskundige achtergrond. In SP2 verwachten we dat je nu gericht observeert vanuit je eigen interesses en leerdoelen. Probeer daarbij waar mogelijk ook koppelingen te leggen naar de literatuur zoals artikelen en colleges Algemene Didactiek Pedagogiek & Onderwijskunde/Vakdidactiek. Beschrijf vanuit welk leerdoel je hebt gekeken, wat je hebt geobserveerd en wat je meeneemt uit deze observatie naar je eigen lespraktijk.

Beschrijf in je ontwikkelverslag over minimaal drie observaties met onderstaande eisen:

- Minimaal één van de observaties is bij vmbo
- Minimaal één van de observaties is bij havo/vwo
- Minimaal één van de observaties is in de onderbouw
- Minimaal één van de observaties is in de bovenbouw
- Minimaal één van de observaties is bij het schoolvak O&O*
- Minimaal één van de observaties is bij het schoolvak Techniek*

Indien het niet mogelijk is om aan elke categorie te voldoen met een observatie op je eigen school, regel dit dan bijvoorbeeld via een medestudent of overleg met je vakdidacticus.

Werk de observaties zo snel mogelijk uit voor je verslag, als de indrukken en ervaringen nog vers in je geheugen liggen. In de gereedheidskist staan observatieformulieren ter inspiratie.

4. Lesverslagen

Om je vakdidacticus een beeld te geven van jouw lessen en je ontwikkeling daarin, kies je twee lessen waarover je een uitgebreid lesverslag maakt. Je kiest één les halverwege SP2 en één les aan het einde. Zorg in je lesverslagen voor structuur en samenhang. Kies lesverslagen waarin je leerdoelen goed naar voren komen. De twee lesverslagen mogen niet gaan over de les waarbij de vakdidacticus op bezoek was of een les die al voor een andere opdracht gebruikt is (zoals de Lesson Study-opdracht of een opdracht uit vakdidactiek).

Door direct na iedere les je ervaringen op te schrijven (een logboek te maken), bespaar je veel werk aan het eind van de stage. Dit is ook erg behulpzaam bij het schrijven van onderdeel 7: Terug- en vooruitblik.

Een uitgebreid *lesverslag* bestaat uit de volgende drie elementen:

- Lesvoorbereiding: Deze bevat zowel je eigen leerdoelen als de leerdoelen voor de leerlingen. Je beschrijft hierin de les dusdanig gedetailleerd dat een collega de les in theorie zelfs zó zou kunnen uitvoeren zoals jij deze in je hoofd hebt. Je lesvoorbereiding bevat ten minste een

* Alleen voor de minor Techniek

compacte tabel die een duidelijk overzicht geeft van de les met daarin de noodzakelijke elementen. Denk goed na over hoe je ervoor zorgt dat leerlingen actief leren; welke activiteiten doen zij? Onder de tabel geeft je een uitgebreide beschrijving van hoe je de uitvoering voor je ziet en een gedetailleerde onderbouwing voor waarom je de les zo hebt opgebouwd. Indien mogelijk verwijst je naar literatuur om de keuzes in je lesvoorbereiding te onderbouwen.

- Lesverloop: Hierin geef je een korte beschrijving van hoe de les verliep. Wat deed je en wat hebben de leerlingen gedaan. Focus met name op waarnemingen gerelateerd aan je eigen leerdoelen en die van de leerlingen, evenals onverwachte/opmerkelijke gebeurtenissen.
- Reflectie: Hierin beschrijf je of de leerdoelen van de leerling en die van jou zijn behaald. Doe dit aan de hand van de volgende vragen: Wat ging goed en waaraan zag je dat? Welke tips zou je op basis daarvan aan jezelf geven voor de komende lessen, zodat deze dingen goed blijven gaan? Wat ging niet goed en wat gebeurde er? Hoe zou je het een volgende keer beter kunnen doen (qua aanpak en nieuwe leerdoelen)?

In elk van deze onderdelen staan de leerdoelen voor de leerlingen en voor jezelf centraal. Je eigen leerdoelen hebben betrekking op pedagogiek (bijv. orde en overzicht houden), vakinhoud (wat zouden de leerlingen aan het eind van de les geleerd moeten hebben) en (vak-)didactiek (op welke manier breng je de leerlingen tot het leren van de vakinhoudelijke doelen).

5. Andere onderwijsactiviteiten (ca. 1000 woorden)

Naast het lesgeven doe je veel andere ervaringen op, zoals deelname aan een conferentie, projectweek, vergadering, schoolfeest, leerlingbespreking, ouderavond, informatieavond en/of excursie. Een waardevolle activiteit die je sowieso tijdens deze stage als andere onderwijsactiviteit moet ondernemen, is een lesbezoek bij een medestudent op een andere school. Maak bij je keuze gebruik van je eigen interesses om je kijk op het onderwijs te verbreden. Denk bijvoorbeeld aan vmbo, gymnasium, speciaal onderwijs, montessorionderwijs, vrijeschool, enzovoort. Bespreek in het ontwikkelverslag het bezoek aan de andere school. Daarnaast bespreek je in het ontwikkelverslag één activiteit die het meest invloed op jou heeft gehad in detail (een andere activiteit dan in SP1). Beschrijf bij deze activiteit je ervaring en beantwoord vragen zoals: Welke invloed heeft deze ervaring op je lespraktijk en/of kijk op onderwijs gehad? Wat kan je zelf gebruiken en waarom? Wat zou je zeker anders doen? Waar zou je je meer in willen verdiepen? De overige onderwijsactiviteiten benoem je puntsgewijs in drie à vier zinnen per activiteit.

6. Lesson Study (ca. 1000 woorden, exclusief bijlagen)

Een belangrijk onderdeel van het verwerven van je startbekwaamheid is het ontwerpen van eigen lesmateriaal en het evalueren en bijstellen hiervan. Hiervoor is de Lesson Study-methode zeer geschikt (Coenders & Verhoef, 2019). Dit is een methode voor de professionele ontwikkeling van docenten waarbij in een cyclisch proces een les ontwikkeld wordt op basis van literatuur. Voor deze les wordt voorspeld welke reacties leerlingen zullen hebben en hoe je dat zichtbaar kan maken, waarna de les gegeven en geobserveerd wordt. Nadien wordt gekeken in hoeverre de voorspellingen uitgekomen zijn en welke aanpassingen eventueel nodig zijn aan de les. Jullie gaan met medestudenten (en eventueel docenten van je stageschool) een Lesson Study-team vormen.

Uitvoering

1. Bepaal met je team een doel met bijpassende onderzoeksvraag waar jullie je in willen gaan verdiepen. Kies bij voorkeur een aspect/onderwerp dat minder goed verloopt of waarop slecht wordt gescoord op de school waar je stageloopt. Neem hierbij mee of het meetbaar/zichtbaar te maken is of jullie doel bereikt wordt.
2. Overleg met je team hoe de les (leerdoelen, lesplan, leerlingenmateriaal, docent instructie) er uit gaat zien. Gebruik hierbij inzichten uit literatuur en van experts. Gebruik minimaal 3 bronnen (denk hier, naast zelf gezochte literatuur, ook aan wat je bij vakdidactiek en/of onderwijskunde tegen bent gekomen). Focus vooral op wat de leerlingen zullen gaan doen gedurende de les en pas indien

mogelijk differentiatie toe. Verwoord in detail de mogelijke reacties en antwoorden van leerlingen waarop jullie dienen te anticiperen.

3. Eén persoon voert de les uit, de rest observeert. Leg de les ook vast op video; gebruik hiervoor bijvoorbeeld Iris Connect. De observatie is gericht op de leerlingen, niet op de uitvoerende docent! Er wordt gekeken wat de leerlingen daadwerkelijk aan het doen zijn in de les. Zorg dat in de voorbereiding is besproken waar op gelet wordt en hoe. Interview eventueel leerlingen om meer inzicht te krijgen in hun opvattingen over de les.
4. Evalueer de les door de observaties te bespreken en ze te vergelijken met de reacties en antwoorden die door het team van tevoren verwacht werden.
5. Herontwerp de les naar aanleiding van de gedane observatie en verschillen met de verwachte gang van zaken. Onderbouw de gemaakte aanpassingen.
6. Indien mogelijk, laat de herziene les uitvoeren in een andere klas om te zien of de herziening effect heeft (herhaling van stap 3 en 4). Indien niet mogelijk, geef een gedetailleerde beschrijving van de verwachte veranderingen in een les na herontwerp.. Wanneer de herziene les wel uitgevoerd wordt, bespreek dan in de nabespreking van de tweede les of de aangebrachte wijzigingen daadwerkelijk verbeteringen zijn geweest.

In je ontwikkelverslag geef je individueel een reflectie op het gehele proces én op het ontworpen les-materiaal/ gestelde doel. Vermeld ook de namen van je Lesson Study-teamgenoten, inclusief het vak dat zij geven. In de bijlage plaats je alle ontworpen materialen (inclusief onderbouwing), observaties, verslagen van de nabesprekingen en hoe deze invloed hebben gehad op het herontwerp. Deze bijlagen zijn identiek voor het hele team. De verslaglegging zal met een voldaan/niet voldaan worden beoordeeld.

7. Terug- en vooruitblik (ca. 1500 woorden)

In deze overkoepelende reflectie op je SP2-stageperiode komen alle onderdelen van de stage samen. Je begint met een terugblik op de leerdoelen die je had aan het begin van SP2, zoals vastgelegd in je SP1-ontwikkelverslag. Vervolgens bespreek je hoe je aan deze doelen hebt gewerkt en in welke mate je ze hebt bereikt. Geef telkens expliciet aan waarop je dit baseert, bijvoorbeeld met concrete voorbeelden uit je lespraktijk, de overige activiteiten en/of gesprekken met je vakcoach en schoolopleider.

Vul het *bekwaamheidsformulier* (bijlage 3) in en laat het ook invullen door je vakcoach en/of schoolopleider. Bespreek de resultaten, met name de verschillen, met hen. Voeg een samenvatting van die bespreking toe aan je ontwikkelverslag. Ga in op elk van de aspecten: vakinhoud, pedagogiek en klassenmanagement, vakdidactiek en professionele houding. Plaats de ingevulde formulieren in de bijlage. Er is ook een interactieve pdf-versie aanwezig in de gereedschapskist.

Eindig dit deel van het ontwikkelverslag met een vooruitblik op jouw mogelijke toekomst in het onderwijs. Beschrijf ten eerste de veranderingen in jouw visie op docentschap die SP2 teweeg heeft gebracht. Wat voor docent wil jij zijn? Denk daarbij zowel aan onderwijskundige/pedagogische als aan (vak)didactische aspecten en verwijs waar mogelijk naar literatuur. Koppel je mening expliciet aan concrete ervaringen in de stage die jouw ontwikkeling hebben gevormd. Beschrijf ten tweede wat je jezelf wilt meegeven als je in de toekomst weer voor de klas staat. Denk daarbij aan inzichten die je nu hebt opgedaan en niet wilt vergeten. Benoem ook beknopt op welke aspecten jij je nog zou kunnen/moeten ontwikkelen en hoe je dit concreet zou gaan aanpakken, zowel direct voor de klas of als je overweegt om de Master Educatie in de Bètawetenschappen te gaan doen. Gebruik hierbij het bekwaamheidsformulier als uitgangspunt.

3.2 BEOORDELING SP2-MINOR

Het eindcijfer van SP2 bestaat voor 50% uit het cijfer voor de praktijk en voor 50% uit het cijfer voor het ontwikkelverslag. Beide cijfers worden door de vakdidacticus gegeven.

Het praktijkcijfer wordt bepaald op basis van het lesbezoek, de ingevulde bekwaamheidsformulieren (bijlage 3) en een overleg met de vakcoach/schoolopleider over de hele stage. Voor het praktijkdeel wordt in grote mate gebruik gemaakt van de input van de vakcoach(es) en de schoolopleider. Het praktijkcijfer bestaat uit vier deelcijfers voor de vier aspecten. Het praktijkcijfer wordt berekend aan de hand de deelcijfers en de wegingsfactoren (tabel 2) en op één decimaal afgerond.

Tabel 2. Beoordelingstabel praktijkcijfer

Aspecten	Weging
Vakinhoud	1
Pedagogiek & Klassenmanagement	2
Vakdidactiek	2
Professionele houding & Algemene vaardigheden	1

Het cijfer voor het ontwikkelverslag wordt vastgesteld op basis van de verschillende beoordelingsindicatoren die zijn weergegeven in bijlage 4. In tabel 3 hiernaast worden de verschillende onderdelen en hun wegingsfactoren weergegeven. Het uiteindelijke cijfer voor het ontwikkelverslag is het gemiddelde cijfer van de vier onderdelen, afgerond op één decimaal.

Tabel 3. Beoordelingstabel ontwikkelverslag

Onderdeel	Weging
Algemeen ²	voldaan
1. Inleiding	voldaan
2. Verdiepende kennismaking	voldaan
3. Observeren	1
4. Lesverslagen	1
5. Andere onderwijsactiviteiten	voldaan
6. Lesson Study	voldaan
7. Terug- en vooruitblik	1
Onderbouwing met theorie	1

In bijlage 4 wordt benoemd wanneer voor een onderdeel onvoldoende (5), voldoende (6-7), goed (8) of uitstekend (9-10) gegeven wordt. Als een onderdeel van het ontwikkelverslag niet ten minste aan de criteria voor een voldoende voldoet, krijgt het een 5 als beoordeling. In dat geval wordt voor het hele verslag een “niet voldaan” gegeven.

Onderdelen die met een onvoldoende/niet voldaan zijn beoordeeld, kunnen in een tweede poging worden aangevuld/verbeterd.

Poging 1: De deadline is de laatste zondag van blok 1B.

Poging 2: Hierin onderscheiden we twee situaties:

A. Als er geen gebruik gemaakt is van poging 1, is de deadline twee weken na de laatste zondag van blok 1B.

B. Als er wel gebruik is gemaakt van poging 1, is de deadline binnen vier weken nadat het verslag is nagekeken en teruggegeven.

Als de deadline³ van de eerste poging is gemist, vervalt deze optie en wordt het ontwikkelverslag ingeleverd bij de tweede poging. Het is alleen mogelijk om je ontwikkelverslag te verbeteren op basis van de ontvangen feedback als deze bij de eerste poging is ingeleverd.

Het cijfer voor een opdracht waarvoor twee pogingen zijn gedaan, is het gemiddelde van de eerste en de tweede poging.

² Er kan een cijfercorrectie worden uitgevoerd naar aanleiding van de algemene punten uit bijlage 4 van maximaal -0,5.

³ In geval van bijzondere omstandigheden kan een docent kiezen voor maatwerk betreffende een deadline.

BIJLAGE 1. LEERDOELEN SP2-MINOR

Tijdens de stage werk je aan het behalen van de leerdoelen, die gericht zijn op het verwerven van je startbekwaamheid. Deze leerdoelen vormen de praktische uitwerking van de eindtermen die gelden voor de minoropleidingen. De leerdoelen van SP2 zijn als volgt:

Aan het eind van de cursus kan je...

1. ... je positie bepalen ten opzichte van alles dat gebeurt op een school. Te denken valt aan de schoolregels, zorgstructuur, vakgroepenstructuur, organisatie met toa's, pedagogisch-didactisch klimaat, etc.
2. ... verscheidene methoden inzetten uit het handelingsrepertoire van bekwame docenten op het vlak van didactiek en pedagogiek en deze koppelen aan de theorie van Algemene Didactiek Pedagogiek & Onderwijskunde en vakdidactiek.
3. ... benoemen en vanuit ervaring reflecteren op wat er allemaal komt kijken bij het beroep van een docent (waarbij te denken valt aan aspecten op het gebied van pedagogiek, didactiek, klassenmanagement, mentorschap, toetsing, onderwijsontwikkeling, professionalisering en samenwerking).
4. ... je eigen visie op het beroep van docent en het lesgeven in je vak formuleren waarbij je je visie vanuit SP1 uitbreidt en verdiept.
5. ... op basis van eigen ervaringen je niveau onderbouwd inschatten.
6. ... onderbouwd benoemen op welke vlakken je je nog moet ontwikkelen om je verder te professionaliseren in je docentschap en hier een actieplan voor opstellen.
7. ... functioneren als startbekwaam docent, overeenkomstig met de minimumeisen zoals vastgelegd in de landelijk bekwaamheidseisen.
8. ... een lesmodule ontwerpen bestaande uit alle elementen van belang voor lesgeven en leren: pedagogische visie, lesplannen, lesmaterialen en ingebouwde toetsing gericht op het leren van de leerlingen.
9. ... bepalen wanneer en hoe je advies aan collega's of andere deskundigen kan vragen en geven; gebruikmaken van methodieken voor professionele consultatie en leren, zoals supervisie en intervisie; en daarbij ook grenzen te bewaken.

BIJLAGE 2. TE REGELEN AAN DE START VAN JE STAGE

Om je stage optimaal te laten verlopen is het nodig en nuttig om goede afspraken te maken. Jij bent zelf verantwoordelijk voor je stage. Zorg dat je je zaken op orde hebt en stap op je begeleiders af als je denkt dat het anders kan of moet.

De volgende punten zijn in ieder geval van belang:

- Maak zo snel mogelijk een afspraak met je schoolopleider en/of vakcoach voor een eerste bezoek. Wissel e-mailadressen, telefoonnummers en roosters uit. Misschien kun je al boeken krijgen. Ook de ICT service kan je proberen te regelen.
- Maak afspraken over je aanwezigheid op school je hebt op de donderdag colleges op de UT.
- Vul de schoolpracticumovereenkomst (digitaal) in, te vinden in de gereedschapskist onder 'Algemeen'. Zorgt dat jouw handtekening én die van een vertegenwoordiger van school (bij voorkeur de schoolopleider, anders een teamleider) aanwezig is. Je mailt de ondergetekende overeenkomst naar internshipcoordinator-bms@utwente.nl. Na ondertekening door de UT ontvang je de overeenkomst per e-mail retour. Stuur de door alle 3 partijen ondertekende overeenkomst vervolgens naar je school met een CC aan onze stagecoördinator Marco Uijen (m.a.w.uijen@utwente.nl).
- Vraag een VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag) aan indien de school dit vraagt.
- Maak, zodra je stageloopt op school, kennis met de medewerkers die een rol spelen in jouw schoolpracticum. Maak naast je schoolopleider en vakcoach in ieder geval ook kennis met de onderwijsassistent, andere leden van de sectie en de schoolleiding. Wijs ze op de website waar de stagehandleiding staat (www.utwente.nl/nl/lerarenopleidingen/handleidingen).
- Stel je voor aan al je nieuwe tijdelijke collega's, bijvoorbeeld door een A4'tje met foto waarop je jezelf kort introduceert op te hangen in de personeelsruimte.
- Regel de toegang tot de lesmethode(s) waarmee je gaat werken (boeken, inlogcodes, etc.).
- Stel met je schoolopleider en/of vakcoach een planning voor het schoolpracticum op. De planning bevat ten minste één keer per week een coachingsgesprek met de vakcoach en/of schoolopleider.
- Maak goede afspraken met de begeleiders (vakcoach en schoolopleider) over wat je tijdens de stage bij hen moet inleveren (bijvoorbeeld lesvoorbereidingen en/of weekjournaals).
- Informeer bij de schoolopleider of en wanneer er intervisiebijeenkomsten en reflectiegesprekken zijn en neem deze op in je planning.
- Zorg dat je de namen van de leerlingen zo snel mogelijk kent. Vraag om fotolijsten en/of klassenplattegronden.

BIJLAGE 3. BEKWAAMHEIDSFORMULIER

INSTRUMENT OM JE VAARDIGHEID IN DE PRAKTIJK IN KAART TE BRENGEN

Onderstaande rubric wordt gebruikt aan het eind van SP2 om je vaardigheid op de vier aspecten *vakinhoud, pedagogiek & klassenmanagement, vakdidactiek* en *professionele houding* in kaart te brengen. Je vakcoach (in samenspraak met de schoolopleider) geeft daartoe per aspect een globale beoordeling op een aantal indicatoren en een overkoepelende tekstuele toelichting op jouw huidige vaardigheden en mate van voortgang. Dit instrument wordt (samen met het lesbezoek en het ontwikkelverslag) door de vakdidacticus als input gebruik voor het vaststellen van de beoordeling van je stage.

Vakinhoud		--	-	+	++	n.v.t
1. De student staat boven de stof, heeft overzicht over achterliggende structuren en overkoepelende concepten en kan relaties hiertussen leggen						
2. De student straalt enthousiasme voor het vak uit en is een goed rolmodel voor leerlingen als vakexpert						
3. De student is consequent en correct in het gebruik van vaktaal/terminologie						
4. De student kan de relevantie van de stof aannemelijk maken (voor o.a. praktijk, vervolgopleiding en persoonlijke ontwikkeling)						
Toelichting:						
Pedagogiek & Klassenmanagement		--	-	+	++	n.v.t
1. De student zorgt voor een veilige werksfeer, waarin leerlingen zich durven te uiten en ze fouten mogen maken						
2. De student zorgt voor een werksfeer waarin orde heerst, duidelijke regels gelden en passende interventies worden uitgevoerd						
3. De student realiseert bij de leerlingen eigenaarschap bij het leren en past begeleiding individueel aan						
4. De student kan zowel samenwerking als zelfstandigheid faciliteren						
5. De student heeft aandacht voor de talenten en capaciteiten van leerlingen en houdt rekening met hun sociaal-emotionele ontwikkeling						
6. De student maakt goed contact met leerlingen (ook buiten de lesstof om) en sluit aan op hun leefwereld						
7. De student draagt bij aan de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandig en verantwoordelijk persoon						
8. De student heeft goed timemanagement binnen de les en kan daarbij flexibel omgaan met onverwachte situaties						
Toelichting:						

Vakdidactiek		--	-	+	++	n.v.t
1. De student heeft overzicht over het curriculum, kijkt op basis hiervan verder dan alleen de methode en stelt duidelijke en haalbare leerdoelen						
2. De student kan duidelijk uitleggen met een goede opbouw en passende (non)voorbeelden						
3. De student kiest passende werkvormen met voldoende variatie daarin, en past waar nodig op zinvolle wijze ICT en andere media toe						
4. De student peilt regelmatig hoe de leerlingen ervoor staan en past het onderwijs daarop aan in niveau en tempo						
5. De student zorgt ervoor dat leerlingen weten hoe ze ervoor staan en hoe ze op basis daarvan verder kunnen						
6. De student kan betrouwbare en valide toetsen opstellen met een correctiemodel						
7. De student kan bij projectonderwijs betrouwbare en valide beoordelingsmiddelen ontwikkelen voor zowel het product als proces						
8. De student kijkt consistent en eerlijk na, zorgt voor een zinvolle toetsbespreking in de klas en zet leerlingen aan tot toetsanalyse						
9. De student kent de samenhang met de inhoud van verwante schoolvakken en neemt die mee in de lessen						
Toelichting:						
Professionele houding (levenslang ontwikkelen) en algemene vaardigheden		--	-	+	++	n.v.t
1. De student neemt initiatief waar nodig en is voor collega's prettig om mee samen te werken						
2. De student heeft reflecterend vermogen, staat open voor feedback en vraagt daar ook om						
3. De student heeft een lerende houding, zowel qua vakkennis als didactische en pedagogische vaardigheden						
4. De student heeft een functionele inzet van lichaamstaal en mimiek						
5. De student kan zijn/ haar eigen grenzen ten aanzien van zijn/haar belastbaarheid aangeven						
6. De student heeft zijn/haar zaakjes organisatorisch goed op orde, neemt in de voorbereiding anderen op tijd mee						
Toelichting:						

In te vullen door de **vakcoach** (in samenspraak met de schoolopleider)

Algemene positieve aspecten en aandachtspunten voor eventueel vervolg masteropleiding van de student

BIJLAGE 4. BEOORDELINGSINDICATOREN SP2-MINOR

Beoordeeld worden de volledigheid en diepgang van het ingeleverde werk. Hieronder staat per onderdeel welke indicatoren relevant zijn. Richtlijnen die hierbij gebruikt kunnen worden: Onvoldoende (5): minstens 1 van onderstaande punten is niet of onvoldoende aan de orde gekomen. Voldoende (6-7): onderstaande punten zijn aan de orde gekomen en betekenisvol verwerkt. Goed (8): onderstaande punten zijn volledig en diepgaand aan de orde gekomen. Uitstekend (9-10): voor onderstaande punten zijn extra stappen uitgevoerd en de samenhang tussen de verschillende indicatoren is inzichtelijk verwoord.	weging
Algemeen • titelblad met naam van school, student, studentnummer, vakcoach, schoolopleider, vakdidacticus en datum van stageperiode. • inhoudsopgave. • paginanummering. • geef gebruikte aantal woorden per hoofdstuk. • relevante selectie van bewijsmateriaal. • gebruik namen van personen verantwoord (Ethiek/AVG). • leesbaarheid.	invloed op eindcijfer max -0,5
1. Inleiding (ca. 500 woorden excl. tabel) • de verwachtingen en leerdoelen aan het begin van je SP2 stage. • eventueel aangepaste/herziene visie op docentschap. • een leeswijzer (waarin je uitlegt hoe je leerproces in het verslag duidelijk wordt). • een overzicht van de gegeven lessen.	voldaan
2. Verdiepende kennismaking met de school (ca. 1000 woorden) • een verdieping op de kennismaking met de school door in te zoomen op één van de kwadranten van een beroepsbeeld voor de leraar (bijlage 2). • een verdieping in het partnerschap van de school, beantwoord de twee vragen.	voldaan
3. Observeren (ca. 1500 woorden) • minimaal 3 lesobservaties die voldoen aan de opgestelde eisen. • een beschrijving van de observaties. • een beschrijving van de doelen van elke lesobservatie en wat je ervan hebt geleerd.	1
4. Lesverslagen • twee lesverslagen die jouw ontwikkeling illustreren: een samenhangende beschrijving van lesvoorbereiding, het werkelijk verloop van de lessen en een reflectie op de les met betrekking tot leerdoelen van de leerlingen en je eigen leerdoelen.	1

5. Andere onderwijsactiviteiten (ca. 1000 woorden) • beschrijving van bezoek aan andere school. • beschrijving van een activiteit die het meest invloed op jouw ontwikkeling heeft gehad. • lijst van andere activiteiten uitgelegd in drie à vier zinnen per activiteit.	voldaan
6. Lesson Study (ca. 1000 woorden excl. bijlage) • samenvatting uitgevoerde Lesson Study met duidelijk doel/onderzoeksvraag. • reflectie op de ontwikkeling van het lesmateriaal, je leerproces en het behalen van het doel/antwoord op de onderzoeksvraag. • de bijlage bevat alle ontworpen materialen (inclusief onderbouwing), het lesplan met vooraf gestelde verwachtingen van leerling reacties, de observaties, verslagen van de (na)besprekingen en hoe deze invloed hebben gehad op het herontwerp. • gebruik van minimaal 3 bronnen voor de onderbouwing (van het doel, het lesplan, de observatie en/of reflectie).	voldaan
7. Terug- en vooruitblik (ca. 1500 woorden) • reflectie op de leerdoelen van jouw SP2-stage; hoe en in welke mate heb je deze wel/niet bereikt. • bespreking van de 4 aspecten van het bekwaamheidsformulier met daarbij in de bijlage de ingevulde bekwaamheidsformulieren. • eindreflectie van jouw visie op het docentschap. • aanbevelingen voor jezelf op een mogelijke toekomst in het onderwijs.	1
Onderbouwing met theorie • gebruik van minimaal 10 verschillende bronnen (zoals colleges en literatuur) verdeeld over je ontwikkelverslag om uitspraken en keuzes te onderbouwen (excl. 3 Lesson Study-bronnen). • eenduidig verwijzen in de tekst en bronnenlijst.	1
Als alle onderdelen voldaan/voldoende zijn, dan is het eindcijfer voor het SP2-ontwikkelverslag het gemiddelde van de vier onderdelen met weging 1, eventueel verminderd met maximaal 0,5 (op basis van de algemene aspecten). Is minstens één onderdeel niet voldaan of onvoldoende, dan wordt het SP2-ontwikkelverslag met “niet voldaan” beoordeeld. Hierdoor zal ook SP2 in zijn geheel als niet voldaan worden beoordeeld.	